



Ajuntament de
Barcelona

EL BORN
CCM

EXPOSICIÓ
I PROGRAMA D'ACTIVITATS

BORN

MEMÒRIES D'UN MERCAT

#Vine al Born
i explica-ho al món

17.03.17 - 26.11.17

PRESENTACIÓ

La coneguda dita “Roda el món i torna al Born” es capgira per fer una crida ciutadana per conèixer tant la història de l’edifici del Mercat del Born com tot el que va passar al seu voltant. La construcció de l’edifici va marcar una fita en la concepció dels mercats de Barcelona així com en les noves maneres d’entendre la ciutat. Partint de l’exposició “**Born. Memòries d’un mercat**”, i durant els propers mesos, taules rodones, jornades, tallers familiars, espectacles i exposicions aprofundiran en els canvis que l’edifici de Fontserè va suposar per al barri. A més a més, “La paradeta de la memòria” recollirà el testimoni viu dels treballadors i veïns del mercat, que s’incorporaran a l’Arxiu Visual del Born (AVB). Acosteu-vos a conèixer i a ampliar una part de la nostra història recent!

SUMARI

(P.4) EXPOSICIÓ TEMPORAL: BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT

(P.12) EXPOSICIONS TEMPORALS DE PETIT FORMAT:

FER MERCATS, FER CIUTAT. LA XARXA DE MERCATS DE BARCELONA, DIBUIXADA

BORN REIVINDICAT (1971-2001)

(P.16) LA PARADETA DE LA MEMÒRIA: ARXIU VISUAL DEL BORN

(P.18) VISITES GUIADES I ITINERARIS

(P.20) BORN. MERCATS, CIUTAT I ARQUITECTURA: JORNADES I TAULES RODONES

(P.22) TENORIO FOREVER: TEATRE

(P.23) BORN. TRANSICIÓ: TAULA RODONA

(P.24) BORN. LA FESTA: CONCERT

(P.26) ESMORZARS DE FORQUILLA AL MERCAT: GASTRONOMIA

(P.28) EL BORNET SE'N VA AL MERCAT: ACTIVITATS FAMILIARS



EXPOSICIÓ TEMPORAL: BORN. MEMÒRIES D'UN MERCAT

Comissaris:

Manel Guàrdia,
José Luís Oyón
Ramon Graus

**Del 17 de març
al 26 de novembre del 2017
Sala temporal**

Disseny museogràfic:

Dani Freixes
Lali González
Vicenç Bou.
Varis Arquitectes

4,40 €.
Gratuïta del 17 de març al
17 d'abril

Sala Casanova

El Born ha estat, històricament, un espai de mercat, primer a la plaça i després dins l'edifici metàl·lic. Es va concebre com a mercat minorista de barri i, més tard, es va convertir en el mercat majorista d'una metròpolis en expansió. 45 anys després del tancament del mercat, aquesta exposició vol reactivar-ne la memòria col·lectiva.

1. EL BORN VELL: LA PLAÇA

“Anar a plaça”: al llarg de la nostra història plaça i mercat s'identifiquen. Des de la baixa edat mitjana el Born va ser el centre neuràlgic del barri més dens i actiu de la ciutat. Malgrat les demolicions per construir la Ciutadella, els canvis urbans i les reformes liberals del sistema de mercats, la venda es va mantenir a plaça fins al 1876.

El Born Vell i les places de mercat d'herència medieval

Les activitats comercials envaïen carrers i places, i vertebraven la vida i l'estructura urbana. La toponímia ens recorda encara les activitats especialitzades d'aquests espais. Després del 1714, la construcció de la fortificació de la Ciutadella va provocar la greu amputació del barri del Born i la plaça va quedar oberta a una gran esplanada. Encara que des de finals del segle XVIII el centre de gravetat es va desplaçar progressivament cap a La Rambla, on va créixer el mercat de la Boqueria, el mercat del Born va mantenir el seu caràcter angular.

El Born durant la primera reordenació dels mercats

La voluntat il·lustrada de convertir els mercats tradicionals en «equipaments» i de confinar-ne les activitats en espais tancats i coberts només va ser possible a Barcelona amb la desamortització dels

béns eclesiàstics del 1836. De la constel·lació de punts de venda a l'espai públic es va passar a un sistema amb dos mercats nous, el de Sant Josep i el de Santa Caterina —construïts als solars que havien ocupat antics convents—, un petit mercat a la plaça del Pedró, el de la plaça de la Font de la Barceloneta, i el vell i atapeït mercat de la plaça del Born.

Projectes per a un nou Born

En edificar-se els primers mercats metàl·lics a Anglaterra i a França, els nous mercats barcelonins, tot just acabats, van esdevenir immediatament anacrònics. Des del 1848 trobem projectes no realitzats de tinglados metàl·lics per cobrir els mercats. No obstant això, les dificultats econòmiques van impedir que cap d'aquests projectes es concretés. El «Vell Born» es va mantenir com un pintoresc vestigi del passat que Ramon Martí Alsina va pintar el 1866.

2. EL NOU BORN

L'oportunitat de la construcció del nou parc de la Ciutadella, que es va concretar durant el Sexenni Democràtic (1868-1874), va aportar de retruc un nou barri i un nou mercat per a la ciutat. Les tres operacions urbanes miraven cap a la modernitat: un parc com els de París o Londres, un barri de façanes regulades per ordenança com a les grans ciutats i un mercat de ferro i vidre a la moda. El nou mercat minorista del barri es va convertir, així, en el model del nou sistema de mercats de Barcelona. El concurs del parc de la Ciutadella i el nou mercat

El retorn de la fortificació de la Ciutadella a la ciutat, durant l'any 1869, en va permetre l'enderroc i la construcció d'un nou parc. L'alcalde Francesc Rius i Taulet va crear la Comissió Especial de la Ciutadella i va convocar, l'any 1871, un concurs internacional que va guanyar el mestre d'obres Josep Fontserè i Mestre amb el lema «Los jardines son a las ciudades lo que los pulmones al cuerpo humano». Sense que les bases del concurs ho haguessin demanat, Fontserè va disposar un nou mercat cobert per al barri.

L'encaix urbà del nou mercat del Born

El decret de cessió de la Ciutadella com a parc permetia destinar una part dels terrenys per edificar cases de renda i així poder-ne finançar les obres. Fontserè recosia la ciutat mutilada amb un petit barri que, des del parc, proporcionava una nova façana a la ciutat, i el barri naixia amb un nou equipament, un mercat cobert de ferro que havia d'acollir les parades del passeig del Born.

El Born i la nova arquitectura del ferro

Amb els ulls fixats en el gran mercat central de Les Halles de París, Fontserè va projectar un edifici plenament modern, però deu vegades més petit. Per dissenyar-lo i construir-lo, Fontserè va rebre el suport de Josep Maria Cornet i Mas, l'enginyer industrial de La Maquinista Terrestre i Marítima, que va portar l'operació a bon terme entre els anys 1874 i 1876. La seva arquitectura de ferro, maó i vidre creava un espai ampli i ben il·luminat, separat del carrer, tancat i protegit de la intempèrie i que convertia en antigalles els mercats de la Boqueria i de Santa Caterina.

Un nou mercat minorista

El nou mercat que havia d'allotjar els venedors

del Vell Born era principalment minorista. La nau central estava destinada a les fruites i a les verdures, i els cossos laterals a la carn, la volateria, la pesca salada i el peix fresc. Les condicions higièniques, les comoditats i el disseny de les parades responien als nous patrons que s'havien imposat a Europa. No obstant això, l'apartada localització del nou mercat i l'augment dels preus de les parades van motivar les queixes dels venedors.

11
El nou sistema de mercats i el fracàs del Born
El Born és el primer d'una nova generació de mercats metàl·lics que va anar acompanyat d'una progressiva reglamentació i ordenació administrativa. El cert, però, és que els dos primers mercats metàl·lics, el del Born i el de Sant Antoni, van resultar excessivament ambiciosos i sobredimensionats. Especialment si se'n compara l'elevat cost amb les recaptacions.

3. EL BORN DELS MAJORISTES

Des de finals del segle XIX l'augment imparable del comerç a l'engròs, que estava repartit entre els diversos mercats, creava greus problemes de congestió al mercat de la Boqueria. Malgrat l'oposició, finalment es va decidir concentrar tots els majoristes de fruites i verdures al declinant mercat del Born. Aquesta solució, que havia de ser provisional, va durar cinquanta anys, del 1921 al 1971 —un període de gran creixement per a Barcelona, que va passar de 700.000 a 1.700.000 habitants.

El problema dels majoristes

Al tombant de segle, l'augment imparable de la venda a l'engròs s'havia convertit en una qüestió

crítica a moltes grans ciutats i exigia una ordenació. A Barcelona, la venda a l'engròs de fruites i verdures, la més important quantitativament, estava repartida entre els principals mercats. La greu congestió del mercat de la Boqueria va motivar repetides protestes dels agricultors que hi duïen els seus productes.

El Born, Mercat Central de Majoristes de Fruites i Verdures

El fracàs del Born com a mercat minorista, la seva bona localització logística i la presència d'altres majoristes el feien la millor opció com a mercat «provisional» de majoristes de fruites i verdures. Malgrat l'oposició, la conversió es va portar a terme el 1921, i va esdevenir així el focus de la major part del comerç a l'engròs. Aquest fet va activar el barri, però també va generar incomoditats; el gran creixement dels anys vint va provocar fortes tensions i la demanda d'una nova localització.

Guerra Civil i col·lectivització, 1936-1939

Amb l'esclat de la guerra, les lluites per al control de l'abastament van desplaçar totes les tensions: d'entrada, la col·lectivització duta a terme per la CNT i, a partir del desembre del 1936, la progressiva hegemonia del PSUC a la Conselleria de la Generalitat. No obstant això, la forta vigilància sobre el proveïment no va evitar ni la greu carestia, ni les tensions entre detallistes i majoristes, ni l'expansió d'un lucratiu mercat negre.

La postguerra i el racionament, 1939-1952

Amb la ciutat sota el control dels nacionals, a partir del gener del 1939 el primer problema va ser la reorganització de l'Administració municipal en un context de depuració massiva. Novament, el control polític de l'abastament i la propaganda no van evitar un llarg període dominat per les crisis de subsistències, les privacions i el racionament. Les

mesures adoptades, en lloc de propiciar l'eficiència, van fomentar la corrupció i el mercat negre.

El Born: centre d'un sistema de mercats en expansió, 1953-1971

Quan a Europa s'imposaven nous formats comercials que garantien la contenció dels preus, a Barcelona es duplicava el nombre de mercats. El retard en els sistemes de distribució comercial i la memòria de l'escassetat d'aliments en un període de forta immigració i d'incerteses expliquen aquesta expansió del sistema de mercats. Les magres i «provisionals» instal·lacions del Born i del seu barri es van veure sotmeses a una activitat i a una congestió creixent i insostenible.

Un final llargament anunciat

Des dels anys trenta van ser nombroses les propostes d'una nova ubicació del mercat central de fruites i verdures. No va ser fins a l'agost del 1962 que es va convocar un concurs públic de projectes per a una nova unitat d'abastament prevista per a una població de dos milions i mig d'habitants. D'entre les diverses opcions, finalment es va decidir construir-la a la Zona Franca i, encara que la iniciativa va provocar moltes discussions i una forta oposició, el 1971 el mercat central de fruites i verdures va ser traslladat per fi al nou centre, anomenat Mercabarna.

4. LA MEMÒRIA DEL MERCAT CENTRAL

Malgrat la provisionalitat i la creixent inviabilitat del mercat central de fruites i verdures, aquest va articular un univers d'una vitalitat sorprenent, molt present a la vida de la ciutat, que va exercir un gran atractiu i que ha deixat una forta empremta en la memòria col·lectiva. Els records



àmpliament compartits i el formidable corpus fotogràfic que se'n conserva l'han convertit en un dels «llocs de memòria» més singulars de Barcelona.

L'ARQUITECTURA DEL BORN

L'arquitectura que va dissenyar Fontserè per al Born va ser prou flexible per acollir un mercat minorista, convertit després en majorista. Més tard, va esdevenir un espai per a concerts i exposicions i, avui, és un jaciment arqueològic amb un centre cultural. Per conèixer l'arquitectura de l'edifici us proposem que us endinseu en les intencions de Fontserè i Cornet i Mas i, a la vegada, que us pregunteu com va ser vist el mercat les dues vegades que es va haver de restaurar.

Observar l'arquitectura de Fontserè

Fontserè havia estat format amb el mètode de Durand, una manera de projectar que consistia a combinar sobre una quadrícula les parts de l'edifici. Aquest mètode creava unes formes regides per les simetries. Ara bé, en construir l'edifici de ferro i vidre, l'interior era percebut com un sol espai diàfan on els límits de la forma es desdibuixaven pels continus contrallums.

Els plànols retrobats de La Maquinista

Una carpeta retrobada recentment ha permès recu-

perar una bona part dels plànols d'obra que Fontserè i Cornet van dibuixar per construir l'edifici. Són plànols de gran format que reproduïm reduïts per mostrar el grau de precisió que demanava construir amb ferro. Aixecar l'edifici no deixava de ser com muntar un mecano on tot havia d'estar previst al taller.

EL BORN AL CENTRE DEL DEBAT CIUTADÀ

El destí del mercat del Born es va tornar a creuar amb l'exemple de Les Halles quan l'any 1971 se'n va preveure la demolició, però l'oposició ciutadana va aconseguir preservar l'edifici. Després de múltiples propostes, va allotjar els més variats esdeveniments ciutadans, a l'espera d'una destinació definitiva que el barri ha patit durant 43 anys. Finalment, l'antiga estructura del mercat ha tornat a la seva funció primigènia de parai-gües, ara d'un valuós jaciment arqueològic, i ha esdevingut un espai de memòria.

El mercat i el barri: del mercat de dones al mercat d'homes

Al vell mercat al detall del barri, entre els anys 1876 i 1921, hi predominaven les dones. La conversió en mercat a l'engròs de fruita i verdura va comportar una clara majoria d'homes: assentadors, transportistes, mossos i camàlics. Malgrat els canvis en el tarannà sociològic, a les dues etapes van imperar

la proximitat de les residències dels venedors i els lligams familiars i de feina.

El ventre de la ciutat

El Born i la seva àrea alimentaven la ciutat. Diàriament hi afluien fruites i verdures del Maresme, del Baix Llobregat, d'altres indrets de Catalunya i de la resta l'Estat (especialment del País Valencià i de la ribera de l'Ebre), i tots aquests productes es distribuïen als altres mercats i establiments de comerç al detall d'aliments de Barcelona.

Envasos i xapes

El tragí dels envasos era omnipresent al Born. Cada envàs anava acompanyat d'una xapa que permetia recuperar els diners quan es retornava, de manera que els envasos buits envaïen desordenadament les parades. Finalment, eren recollits i carretejats pels camàlics als magatzems llogats als locals del barri.

El mercat de la memòria

Enric Pinsach, que va treballar al Born del 1952 al 1971, encara recordava de memòria, l'any 2007, totes les parades del mercat. Hem pogut documentar gairebé totalment la fidelitat de la seva relació, tot i que no sempre és fàcil amb la multitud de canvis a les parades durant aquests vint anys.

Els fotògrafs

Centenars de fotografies han enregistrat el tragí del mercat central del Born. Primer, com a objecte

d'interès del fotoperiodisme. En la seva etapa final, la seva extraordinària vivacitat i el seu propi «anacronisme», el van fer especialment atractiu per a una destacada generació de fotògrafs que buscaven l'autenticitat i els contrastos d'una Barcelona en blanc i negre.

El Born i el fotoperiodisme dels anys d'entreguerres

Els fotoperiodistes barcelonins d'aquests anys mostren una primera curiositat pels espais del Born: fotògrafs coneguts com Josep Maria de Sagarra, Brangulí i Gabriel Casas, i altres no tan coneguts com Ritma i Josep Domínguez obren la seva mirada al mercat majorista i el seu entorn.

El Born i la “nova avantguarda”

Condemnat ja per anacrònic, però ple de vitalitat, el Born esdevé durant els anys cinquanta i seixanta un món extraordinàriament atractiu per a la «nova avantguarda» de la fotografia. Català Roca, Forcano, Colom, Miserachs, Marroyo i altres fotògrafs més joves com Manent van veure en el barri del mercat una referència urbana ineludible.

La mirada dels majoristes del Born

Els assentadors de fruita i verdura i els majoristes de les botigues de l'entorn del Born han conservat fotografies familiars que reflecteixen l'ambient del mercat com a rerefons de la seva vida quotidiana.

Mercat del Born, 1964 / Marroyo.



Mercat del Born, 1964 / Marroyo.



EXPOSICIONS TEMPORALS DE PETIT FORMAT

Gratuïtes
Espai Sebastià Dalmau

L'exposició es
fonamenta en el
llibre *Barcelone,
la ville des
marchés*, de Miguel
Usandizaga, El
Globus Vermell i
Sergi Garriga Bosch

Del 4 d'abril al 2 de juliol

FER MERCATS, FER CIUTAT

**La xarxa de mercats de Barcelona,
dibuixada**

Barcelona pot presumir de ser l'única ciutat del món que encara manté en actiu la xarxa de mercats coberts concebuda a mitjan segle XIX. Aquests mercats públics han estat i són veritables centres de barri, dinamitzadors de vida i d'activitat al seu voltant. L'evolució de la seva arquitectura evidencia la capacitat que han tingut per adaptar-se als nous temps i a unes noves necessitats. Aquesta exposició

proposa un recorregut pels mercats de Barcelona a través de diversos dibuixos fets a mà per il·lustradors professionals, sketchers, dibuixants i arquitectes.

L'exposició es fonamenta en el llibre *Barcelone, la ville des marchés*, de Miguel Usandizaga, El Globus Vermell i Sergi Garriga Bosch, i incorpora part dels dibuixos d'aquesta publicació.

Punt de trobada:
Taquilles d'El Born CCM
COMPARTIU LA PASSIÓ PEL DIBUIX

Born to sketch! Famílies

13 de maig, 17-19 h

Gratuït

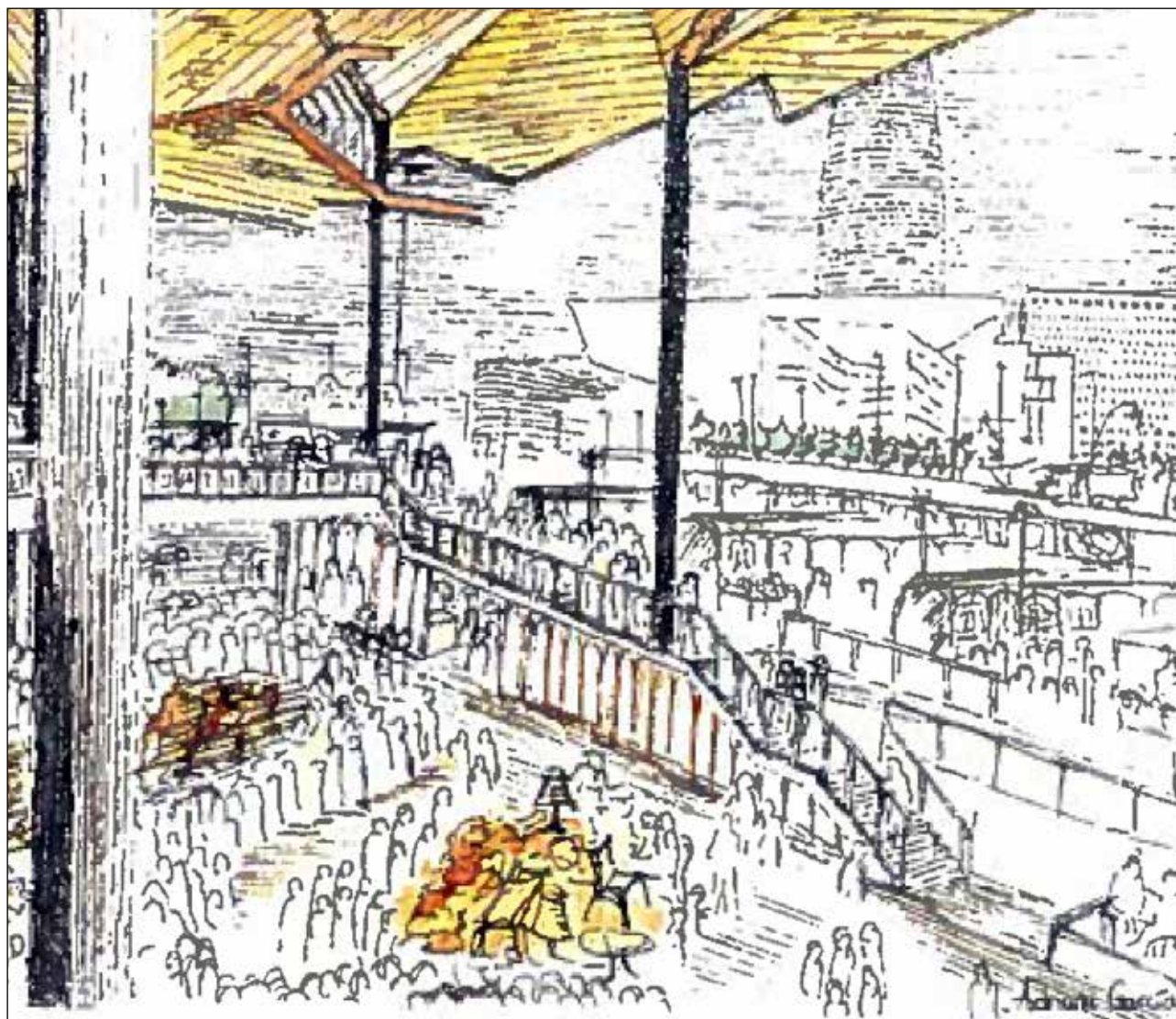
Elaborarem un mapa il·lustrat comunitari que descrigui l'edifici a partir dels vostres dibuixos!

Born to sketch!

14 de maig, 11-13 h

Gratuït

Un sketchcrawl al voltant d'El Born CCM que completarà l'exposició "Fer mercats, fer ciutat". Una trobada d'aficionats al dibuix per immortalitzar l'entorn de l'edifici de Fontserè.



Mercat dels Encants. Adriana Garcia. 2014

EXPOSICIONS TEMPORALS DE PETIT FORMAT

Gratuïtes
Espai Sebastià Dalmau

Activitat familiar organitzada
durant un acte polític al mercat
del Born / Pere Virgili

Del 11 de juliol al 26 de novembre

Comissariat:
Culturània

**Recerca
fotogràfica:**
Pere Virgili
Robert Ramos

EL BORN REIVINDICAT (1971-2001)

L'any 1971 el mercat del Born tancava les portes com a centre distribuïdor de fruites i verdures de la ciutat de Barcelona i s'obrien les de Mercabarna. A partir d'aquell moment, el col·lectiu veïnal i diverses associacions professionals van reivindicar l'ús de l'espai del mercat per a la ciutat, al mateix

temps que s'acomplien els 100 anys de la seva construcció. Entre 1971 i 2001 el Born va ser seu i escenari d'obres de teatre, concerts, exposicions, fires, desfilades de moda, celebracions populars i fins i tot mítings polítics. Aquesta exposició ens en farà memòria a través de diversos materials gràfics.

Mercat del Born / Pere Virgili





Mercat del Born, 1964 / Marroyo.



TESTIMONIS

LA PARADETA DE LA MEMÒRIA

Arxiu Visual del Born
Fins al 25 de juny
De dimarts a diumenge, de 10 a 20 h
Vestíbul d'El Born CCM

Vas treballar al mercat? Hi compraves al major?
Recordes l'ambient dels setanta? En un dels vestíbuls del centre
hem creat un espai per compartir testimonis i vivències personals
vinculades a la vida quotidiana del mercat del Born. Porteu les
vostres fotografies i expliqueu els records que tingueu del Born a
“La Paradeta de la Memòria”!

En col·laboració amb l'Observatori de la Vida Quotidiana, i a
partir de les vostres vivències, anirem creant l'Arxiu Visual del
Born (AVB), un projecte de construcció col·laborativa de la
memòria històrica del mercat i del barri que, de bracet amb extreballadors,
veïns i entitats diverses, promourà la creació d'un
arxiu audiovisual viu, consultable a Internet i ampliable al llarg del
temps.

VISITES GUIADES I ITINERARIS

Visites guiades:

MERCAT I CIUTAT. MEMÒRIA DEL BORN

Una visita per conèixer la història dels mercats de Barcelona com a vertebradors del territori, tot incidint en els canvis i transformacions del Born fins a l'actualitat.

1,5 hores. 7.50 €

EL MERCAT DINS DEL MERCAT

Ferro i vidre van ser, juntament amb els ideals higienistes, la base d'una nova arquitectura que s'emmirallava a Europa. La construcció del mercat del Born va marcar una fita en la concepció dels mercats de la ciutat, però també en les noves maneres de concebre la ciutat. La visita ens permetrà conèixer la història d'un mercat que va revolucionar l'arquitectura a Barcelona.

1,5 hores. 7.50 €

Itineraris:

LA CIUTAT TRANSPARENT

Mercats, places i carrers han configurat l'estructura de la ciutat al llarg del temps. L'itinerari et donarà

les eines per educar la mirada i interpretar les petjades que la història ha deixat en la nostra ciutat, a partir de petits detalls, sovint imperceptibles: arcs, façanes, portes, finestres i murs.
2 hores. 7,50 €

LA BARCELONA IMAGINADA

Les exposicions de 1888 i 1929 i els Jocs Olímpics de 1992 han estat fites que han donat a Barcelona la imatge d'una capital de progrés, moderna i monumental. Rere aquest ideal de ciutat, s'amagava una realitat més complexa i dinàmica. L'itinerari ens permetrà conèixer els diferents relats que han anat configurant la ciutat de Barcelona i els contrarellats que sovint han estat silenciats.

3 hores. 8,60 €

ANEM DE MERCATS!

Places i mercats han modificat l'entorn i han condicionat i modelat la manera de relacionar-nos al llarg del temps. L'itinerari pels mercats del Born, Santa Caterina i la Boqueria ens permetrà tractar les transformacions de la ciutat, a partir d'aquests observatoris privilegiats de la configuració urbana i de la manera de ser i de viure de la gent.

3 hores. 8,60 €

Consulteu els dies i els horaris al web. Si sou un grup de més de 10 persones, trieu el dia i l'hora de l'itinerari i la visita guiada 93 256 68 50 o a reserveselbornccm@eicub.net (de dilluns a divendres, de 9.30 a 19 h).



JORNADES I TAULES RODONES

BORN. MERCATS, CIUTAT I ARQUITECTURA

Inscripcions a www.arquitectes.cat

Més informació a: www.elbornculturairememoria.cat / 93 306 78 28

Preu general (inclou visites i dinars): 55 €

Preu especial (inclou visites i dinars): 40 €

Consulteu-ne les condicions a www.arquitectes.cat

El Born CCM i l'Agrupació d'Arquitectes per la Defensa i la Intervenció en el Patrimoni Arquitectònic (AADIPA) organitzem conjuntament unes jornades sobre el mercat del Born i una sèrie de taules rodones adreçades tant al públic general com a un públic més especialitzat.

JORNADES

Presenten una visió extensa de l'arquitectura de ferro dels mercats des d'aproximacions diverses que abasten la història, l'arquitectura i l'urbanisme, l'activitat comercial i la vivència de les persones. Aborden també les actuacions contemporànies a diversos mercats, com el de San Miguel de Madrid, el de la Ribera de Bilbao, el de la Atarazana de Màlaga i alguns dels mercats de Barcelona.

Divendres 31 de març

Matí: Els orígens de l'arquitectura del ferro i dels mercats

Migdia: Visita i dinar al mercat de Santa Caterina

Tarda: L'arquitectura del ferro de l'època

Lloc: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya (CoAC)

Dissabte 1 d'abril

Matí: Actuacions contemporànies i el mercat del Born

Migdia: Visita i dinar al mercat del Born

Tarda: Actuacions en altres mercats de Barcelona

Lloc: El Born CCM

Gratuïtes. Sala Moragues

TAULES RODONES

Les taules rodones proposen un debat fresc i divulgatiu sobre el sistema de mercats de Barcelona i la seva evolució, recuperació i rehabilitació, així com l'organització i la vida actual als mercats.

Dijous 20 d'abril, 19-21 h

BARCELONA. CIUTAT DE MERCATS
Amb Genís Arnàs i Matilde Alsina
(autors del llibre Mercats de Barcelona s. XIX) i Manel Guàrdia (arquitecte i comissari de l'exposició).
Moderadora: Ariadna Oltra

Dijous 27 d'abril, 19-21 h

BIOGRAFIA DEL MERCAT DEL BORN
Amb Ramon Graus i José Luís Oyón
(arquitectes i comissaris de l'exposició "Born. Memòries d'un mercat"),
Mercè Tatjer (historiadora) i Ferran Mascarell (delegat de la Generalitat de Catalunya a Madrid).
Moderadora: Ariadna Oltra.

Dijous 4 de maig, 19-21 h

NOVA VIDA PER ALS MERCATS
Amb Benedetta Tagliabue, Carme Ribas i Pere Joan Ravetllat (arquitectes) i Jordi Torrades (Gerent de l'Institut de Mercats de Barcelona).
Moderadora: Ariadna Oltra.

Dijous 11 de maig, 19-21 h

MERCATS, EXPERIÈNCIES DE VIDA
Amb Àlex Goñi (paradista i president de PIMEC Comerç), Joaquim Ros (ex-director de Mercabarna) i Xavier Trull (director del Mercat de La Llibertat).
Moderadora: Odei Etxearte.

TEATRE

TENORIO FOREVER

9 d'octubre, 20 h

Gratuït. Sala Moragues

Director: Mario Gas

Coordinador: Juan Maria Gual

El 1971 el Born va tancar les portes com a mercat. Durant uns quants anys, va ser un espai on es van fer obres de teatre, espectacles musicals, mítings polítics i una gran varietat d'actes de tota mena.

Recordarem l'esperit i l'ambient alternatiu i transgressor d'aquelles iniciatives amb la representació de la segona part de Don Juan Tenorio de José Zorrilla, dirigit per Mario Gas, un dels espectacles més celebrats del 1976.



Mercat del Born / Pérez de Rozas.

TAULA RODONA

BORN. TRANSICIÓ



El destí del mercat del Born va ser al centre del debat ciutadà quan l'any 1971 se'n va preveure la demolició, però l'oposició ciutadana va aconseguir preservar l'edifici. Una taula de debat integrada per tota una sèrie d'artistes i creadors d'aleshores donaran testimoni d'aquells moments especials, de reivindicació i subversió.

2 d'octubre, 19 h
Gratuit. Sala Moragues

Coordinador: Juan Maria Gual

Mercat del Born, 1971 / Marroyo.



CONCERT

BORN. LA FESTA

28 d'octubre, 20 h
Gratuït. El Born CCM

Arran de la pressió del veïnat, de la premsa, de les entitats de defensa patrimonial i d'algunes institucions, l'Ajuntament de Barcelona va accedir a restaurar l'edifici el 1977, sense tenir clar quins usos tindria. Durant anys, s'hi organitzaren esporàdicament grans actes i festes. És per això que el programa d'activitats al voltant de l'exposició "Born. Memòries d'un mercat" només podia acabar amb un fi de festa inspirat en aquella època.



GASTRONOMIA

ESMORZARS DE FORQUILLA AL MERCAT

De 10 a 12.30 h, de dimarts a divendres

De 9 a 12.30 h, dissabtes i diumenges

Espai gastronòmic El 300 del Born

L'espai gastronòmic El 300 del Born ofereix "Esmorzars de forquilla", que recuperen l'esperit gastronòmic dels menjars de mercat. Tota una experiència que aporta una dimensió afegida d'olors i sobretot de sabors a l'exposició "Born. Memòries d'un mercat".

I també recuperem l'entrepà del mercat: compra el pa, tria el farcit... i bon profit!

ACTIVITATS FAMILIARS

EL BORNET SE'N VA AL MERCAT

Durant aquests mesos hem preparat tallers perquè els més petits puguin conèixer els secrets de l'arquitectura del mercat del Born i perquè aprenguin a fer cuina de mercat.

5 €. Gratuït per als súpers
Durada: 2 hores

TALLER FAMILIAR D'ARQUITECTURA **Construïm el mercat del Born**

Us proposem que vingueu amb la família a recrear els elements de l'edifici del mercat del Born amb peces de mecano. Convertiu-vos en arquitectes, construïu entre tots l'estructura del mercat i apreneu les meravelles i els equilibris d'aquest impressionant edifici.

TALLER DE CUINA **Una història per llepar-se els dits**

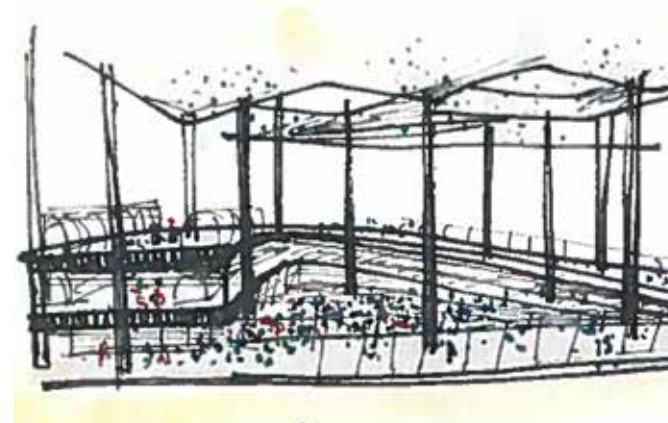
Vols saber com la introducció de nous productes al llarg del temps ha condicionat la nostra manera de menjar? La visita a l'exposició ens permetrà conèixer l'estructura dels mercats com a expressió dels costums i de la societat del moment, al taller de cuina elaborarem receptes amb els productes típics de diferents èpoques.

Consulteu els dies i els horaris al web. Si sou un grup de més de 10 persones, trieu el dia i l'hora del taller a 93 256 68 50 o a reserveselbornccm@eicub.net (de dilluns a divendres, de 9.30 a 19 h).

13 de maig, 17-19 h
Gratuït

BORN TO SKETCH! FAMÍLIES

Veniu a dibuixar al Born! Elaborarem un mapa il·lustrat comunitari que descriurà l'edifici a partir de les vostres il·lustracions!



INFORMACIÓ DE SERVEI

VENDA D'ENTRADES

A través del web d'El Born CCM i a les nostres taquilles.

Visites guiades i itineraris: cal fer-ne reserva prèvia per telèfon o per correu electrònic al Servei de Reserves.

Els membres del TR3SC gaudeixen d'avantatges en algunes activitats. Consulteu-ne el web.

Algunes activitats familiars són gratuïtes per als socis del Club Super3. És imprescindible mostrar el carnet el dia de l'activitat.

SERVEI DE RESERVES

Laborables, de dilluns a divendres, de 9.30 a 19 h.

Telèfon 93 256 68 50 o reserveselbornccm@eicub.net

Les activitats gratuïtes tenen aforament limitat i s'hi accedeix per estricte ordre d'arribada.

El Born CCM es reserva el dret d'anul·lar una activitat. En aquest cas, es retornarà l'import de l'entrada.

Així mateix, es reserva el dret a modificar aquest programa per causes de força major.

HORARI

Març - octubre: de dimarts a diumenge i festius, de 10 a 20 h.

Novembre: de dimarts a dissabte, de 10 a 19 h. /

Diumenge i festius, de 10 a 20 h.

Dilluns laborables, tancat.

Es pot entrar als espais expositius fins a 30 minuts abans del tancament del centre.

PORTES OBERTES

- 18 de maig (Dia Internacional dels Museus)
- 24 de setembre (La Mercè)
- 25 de setembre (trasllat de la festa laboral de La Mercè)
- El primer diumenge de cada mes
- Totes les tardes de diumenge, de 15 a 20 h

Els dies de portes obertes l'accés a les sales d'exposicions és gratuït.

Aquests dies no es lliuren audioguies.

FESTIUS OBERT

- 14 d'abril (divendres Sant)
- 17 d'abril (Pasqua Florida)
- 5 de juny (Pasqua Granada)
- 15 d'agost (L'Assumpció)
- 11 de setembre (Diada Nacional de Catalunya)
- 12 d'octubre (Dia de la Hispanitat)
- 1 de novembre (Tots Sants)

FESTIUS TANCAT

- 1 de maig (Festa del Treball)
- 24 de juny (Sant Joan)

ACCESSIBILITAT

Equipament accessible per a persones amb mobilitat reduïda.

Recursos i serveis de suport per a l'accés a la informació i als continguts d'El Born CCM per a persones amb discapacitat auditiva i visual.

#vinealborn #bornmemòriesmercat

Per a més informació,
podeu contactar amb:

Servei de premsa “Born. Memòries d’un mercat”
Núria Llorach i Néstor Lozano
nllorach@culturae.cat / nlozano@culturae.cat
606 072 017 / 636 178 181

Premsa El Born CCM
premsaelbornccm@bcn.cat

El Born Centre de Cultura i Memòria
Plaça Comercial, 12
08003 Barcelona
T 93 256 68 51

barcelona.cat/elbornculturaaimemoria
[instagram.com/ElBornCCM](https://www.instagram.com/ElBornCCM)
twitter.com/ElBornCCM
facebook.com/ElBornCCM

Amb el suport de:



Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya



AGRUPACIÓ D'ARQUITECTES
PER A LA DEFENSA I LA INTERVENCIÓ
EN EL PATRIMONI ARQUITECTÒNIC

